

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ט תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא עט | דף הכולל: יומא גה.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרי"ח עד סעיף ג'.
מוסר: שם עולם - כן הדבר הזה' עד 'וזהו כוונת הכתוב'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ט' עד פרק י' 'והנה ודאי כי מלאכה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

לפתע אמר לי הגר"ח גריינמן בתקיפות: "אני לא רוצה לראות אותך פה" | כרטיס הכניסה לשיבת 'קול תורה': מיטת ברזל כבדה | סליחה, נכון שאתה גר ברחוב התלמוד בשכונת עיון ובקיאות? אז איפה זה בבא מציעא דף טו? | 2178

על דא ועל הא

"זו טעות שלי", התנצל האברך באוזני הפקיד,
"פשוט שכחתי לבוא לחתום. אשמח מאד אם בכל
זאת תעביר לי את דמי האבטלה". הפקיד הביט בו
ואמר: "מה אמרת? שזו טעות שלך? - קיבלת!"

האברך לא הבין, אבל כשקם ממקומו, ניגש אליו פקיד אחר והסביר לו...

ישמעאל. היה לו את אותו הסיפור. הוא שכח לחתום. כשהגיע, והפקיד אמר לו שזה קצת בעייתי והוא צריך לבדוק מה אפשר לעשות, הוא החל להשתולל ולזעוק חמס. הסיפור נגמר ממש לפני חמש דקות כשאישי הבטחון הוזעק וסחב אותו החוצה, משתולל ומקלל. כשהגעת אתה עם אותה בעיה ולקחת על עצמך את האחריות ודיברת יפה ומכבד - הפקיד לא חשב פעמיים. עם המנהל הוא כבר יסתדר, אבל אתה את שלך קיבלת".
חותם הקורא את סיפורו ומלמד אותנו על כוחו של דיבור יפה ומכבד. זהו כוחן של מידות טובות. וכפי שאמרו בעלי המוסר: למה לא מופיע בתורה עניין המידות הטובות? כי מידות טובות הן המהות של התורה. מי שמידותיו טובות - יצליח בתורה ובכל אשר יעשה.
וכן להפך.

(המבשר, ייש"כ להרב פנחס זרביב, מכון למעשה)

הרב יקותיאל יהודה גנזל

סיפור טרי שקיבלתי מאחד הקוראים:

אברך ירא שמים שחותם אבטלה בתקופה זו שכח בחודש האחרון להגיע לחתום. משום מה היה זכור לו שהוא חתם, אבל לא.

רק אחרי שעבר חודש, הוא תפס את עצמו ושעט אל לשכת הביטוח הלאומי המקומי, הגיע לפקיד ואמר לו דברים כהווייתם. הפקיד חך בדעתו והאברך התנצל באומרו: "זו טעות שלי. פשוט שכחתי שלא חתמתי. יעזור לי מאד אם בכל זאת תעביר לי את דמי האבטלה".

הביט בו הפקיד ואמר לו: "מה אמרת? שזו טעות שלך? קיבלת. אתה תקבל את דמי האבטלה לחודש הקודם!"

האברך לא הבין, אבל כשהוא קם ממקומו, ניגש אליו פקיד אחר והסביר לו:

"לפני רבע שעה הגיע לכאן בן דוד מצאצאי צאצאיו של

מבצע חסר תקדים ב'דרשו' לכבוד המפגש הנדיר בין 'הדף היומי' - בבלי' ו'הדף היומי בהלכה'

**בימים הקרובים צפוי מפגש מיוחד ונדיר בין שני סדרי הלימוד העיקריים של עם ישראל:
'הדף היומי' על הש"ס הבבלי ו'הדף היומי בהלכה' במשנה ברורה**

החסמים ופתחת את הלימוד ואת המבחנים במלגות לכל דורש. כל הרוצה בכך יכול להיבחן על 'דף היומי בהלכה' ועל 'דף היומי בבלי' במקביל, ולקבל מלגה על שני המבחנים במקביל, בלי צורך להמתין שישה חודשים עד הכניסה למסלול המלגות ומבלי שתהיה מניעה לקבל ככל מלגות משני מסלולי הבחינה המקבילים. זאת, כמובן בכפוף לתקנון הרגיל של 'דרשו' הקובע כי מלגות בתוכנית 'קנין תורה ניתנות רק לבחורי ישיבה גדולה ומעלה, וכן לגבי גובה המלגה המשתנה בין בחור לאברך ושאר הכללים הקבועים של 'דרשו'.

בהנהלת הארגון מוסרים כי: "העיסוק המקביל בלימוד של מסכת ולימוד הלכותיה במשנה ברורה באותו הזמן, יש לו חשיבות עצומה וחז"ל כבר שיבחו את הלימוד באופן של 'לאסוקי שעתא אליבא דהלכתא', ועל כן אנו רואים לעצמנו חובה לעודד את הלומדים לעסוק בשני הלימודים הללו במקביל, וכך להצטרף לעוד מסלול לימוד גם בהמשך הדרך בסייעתא דשמיא, עד שנוכה להגיע למצב של 'ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

לדבריהם: "אין ספק שאת חג הסוכות הבא עלינו לטובה נחגוג יחד עם כל עם ישראל ביתר דקדוק ההלכה ובאופן של קיום המצווה על כל פרטיה ודקדוקיה ותרי"ג המצוות התלויות בה, ועלינו לזכור שכשיבוא הקב"ה לבחון את האומות אם הן מסוגלות לקיים את מצוות התורה, הוא יבדוק אותם במצוות הסוכה כמו שאומרים חז"ל, ולכן אנחנו צריכים לדקדק במצוה זו ביתר שאת ונזכה בזכותה לגאולה השלמה במהרה".

בימים הקרובים צפוי מפגש מיוחד ונדיר בין שני סדרי הלימוד העיקריים של עם ישראל: 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי ו'הדף היומי בהלכה' במשנה ברורה, כשבשני הלימודים הללו יעסקו הלומדים בהלכות סוכה במשך התקופה הקרובה בסייעתא דשמיא.

ביום שישי כ"ט תמוז, יתחילו לומדי 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי ללמוד את מסכת סוכה, לאחר שסיימו יום קודם את מסכת יומא. ארבעה ימים לאחר מכן, ביום שלישי ד', אב יחלו לומדי 'הדף היומי בהלכה' ללמוד את סימן תרכ"ה במשנה ברורה, הסימן הראשון מבין עשרים הסימנים העוסקים בהלכות סוכה. כך, במשך כחודשיים יעסקו הלומדים במקביל בהלכות סוכה ובלימוד מסכת סוכה.

לרגל המפגש המרגש בין שני הלימודים, יוצא 'דרשו' במבצע יוצא דופן, המקל על הלומדים ללמוד ולהיבחן במקביל על שני הלימודים. בדרך כלל קיים ב'דרשו' כלל המונע כפל מלגות, כך שהנבחנים צריכים להחליט באיזה מסלול לימוד הם מעוניינים לקבל מלגה, ובאיזה הם מבקשים להיכנס למסלול על הגרלות בלבד.

להרשמה ולהצטרפות למסלולי הנבחנים לחצו כאן כמו כן, נבחנים חדשים המבקשים להיכנס למסלול המבחנים על הדף היומי, במסגרת תוכנית 'קנין תורה', משתתפים בששת החודשים הראשונים במסלול הגרלות בלבד, ורק בחודש השביעי הם עוברים למסלול מלגות ללא הגרלה, בכפוף לציונים שניתנו במשך ששת החודשים.

קעת, במסגרת המבצע המיוחד, מסירה הנהלת 'דרשו' את

הסיפור היומי

באותו היום נכנס אברך ושאלה בפיו: "יש לנו ויכוח בבית היכן ראוי להניח את נרות השבת - האם על השולחן, או על מדף בקיר. יורה לנו הרב שליט"א כדת מה לעשות". הרב עמד נדהם למשמע השאלה...

הקב"ה הקדים תשובה לשאלה - מעשה נפלא של השגחה פרטית

דבר ה' זו הלכה לכל דורש ומבקש. לפני כחצי שנה, בעש"ק פר' שמות כ"ד טבת נסע כמנהגו,

סיפר אחד מחשובי מורי ההוראה בעי"ת בני ברק יצ"ו, אשר בכל ערש"ק נוסע לעיר קרובה לשבת שם ב'בית ההוראה' להודיע

לביהמ"ד (כשאינו מעניש אלא את עצמו, לא קידוש ולא סעודה, וד"ל, אך כך היא דרכה של מחלוקת, שהחולק סובל בעצמו יותר מרעהו). וכאשר שמעתי את קול השירה הבוקע מהיכלו של הרבי, עלה בליבי לעלות לשם. ואכן, הרבי הרגיש בכל זה, ומיד קראני וכה אמר: כל עניין הדלקת הנרות הוא 'משום שלום ביתו' (שבת כ ה:), ואם מריבים עמה אודותם, הרי בטלה כל התקנה... עד כאן מה ששמע המו"ץ שליט"א באותה נסיעה, ולאחר מכן הגיע למחוז חפצו.

והנה, באותו היום נכנס אברך אחד לבית ההוראה לשאול את הרב שליט"א, כי דברי ריבות בשעריו, ויש ביניהם טענות ומענות אודות המקום הנכון להעמיד שם את הנרות, על השולחן או על גבי איצטבא שעל הכותל... יורה לנו הרב כדת מה לעשות.

באותה שעה הבין הרב שליט"א נפלאות דרכי ההשגחה הפרטית, כי מן השמים הקדימו רפואה למכה וזימנו לו לנסוע דייקא עם אותו נהג ושישמע שיחת חיזוק שלא כהרגלו, והכל כדי שידע מה לענות (כי באמת לא ידע מה לענות לו מצד ההלכה). ולא זו בלבד: כי אילו היה עונה לאותו האברך את ההלכה הצרופה, עדיין היה נשאר 'מצה ומריבה' בבית, כי אותו הצד שהרב פסק כמותו היה 'מנצח' את השני, והשני היה נשאר מנוצח... אך עתה המתיק הרב את כל הענין, שהעיקר הוא לוותר איש לרעהו, ולהשכין את השכינה בבית, וחלילה מלהדליק את אש הנרות אחד על ראשו של רעהו.

(הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, באר הפרשה)

ובעלותו על המונית ראה כי הנהג הינו 'מתקרב' חדש, שהחל לאחרונה להתחזק בשמירת התורה והמצוות, והוא שומע עתה דרשת חיזוק מפי אחד הרבנים בענייני פרשת השבוע. הגם שה'קול' הפריע לו בלימודו, מ"מ נתן לו להמשיך לשמוע כי הבין שנחוץ לו ביותר לשמוע דברי התעוררות וחיזוק.

בסוף דבריו פתח הדרשן לספר אודות הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע לרגל יומא דהילולא שחל באותו היום, ובתוך הדברים סיפר מה שראו עיניו ולא זר, שפעם נכנס אברך בליל שב"ק אל הטיש של הרה"ק זי"ע, ותיכף קרא לו הרבי ולחש לו באזניו דבר מה, והלה החוויר ויצא מיד. הבחורים (ואותו 'דרשן' ביניהם) שביקשו לדעת מה אמר לו הרבי שבגין כך ברח משם, רדפו אחריו לשמוע ממנו את דבר הרבי.

מתחילה לא אבה לספר, אך משגברו הפצרותיהם נענה להם, וכה אמר: מזה תקופה ששלום ביתו מעורער עד היסוד, ובינו לנוות ביתו יש 'ויכוח' חריף עד מאד: הוא עומד על שלו שעליה להדליק את נרות השבת על גבי איצטבא (מדף) העומד בצידי החדר, והיא רוצה להדליק על השולחן דייקא. בכל שבוע הוא מסדר את הנרות על המדף, ואילו בבואה להדליק כשהוא כבר יצא מהבית, היא מעבירה אותם אל השולחן... לא עלינו ולא עליכם.

והנה היום החלטתי לעשות 'סיום' להנהגה זו, והזהרתי אותה - אם כשאחזור מהתפילה אמצא את הנרות על השולחן, לא יהיה כאן לא 'קידוש ולא סעודה. ואכן, בבואי לביתי מצאתי את הנרות על השולחן, מיד אמרתי 'צאתכם (לא) לשלום' וברחתי... והלכתי

תובנות

כשהתריע בפניהם, ההורים חשבו שהוא יצא מדעתו. הבור לא נראה עמוק בכלל, המים נראים רדודים, ואין שום סימן במקום...

תובנות בעקבות ביקור בפנית חמד שלוה ופסטורלית שהתבררה כמסוכנת במיוחד

עם שולחנות פיקניק, מגרש משחקים ושביל גישה מוסדר. לאחר מעשה התברר שמדובר במקום מסוכן מאוד. בגלל עבודות המבוצעות בשטח נחפר בור שהתמלא במימי של נחל שורק, ושפת הבור מדרונית וחלקלקה מאוד, כך שאפשר ליפול בקלות אל הבור, וכמעט בלתי אפשרי לצאת ממנו, אם בכלל. את המאמר הנוכחי אני רוצה להקדיש לתובנה אחרת שעלתה בי תוך כדי הביקור במקום, ויהיו הדברים לעילוי נשמתו של הנער נחמיה ז"ל.

כשהגעתי למקום יחד עם ידידי, מפקד זק"א בית שמש, איש החסד הרב אברהם קאפ, ראינו במקום אנשים וגם ילדים. הרב קאפ הוסיף וסיפר לי שראה במקום משפחה עם שבעה ילדים ששיחקו על שפתו של הבור הקטלני, בלי שהוריהם ידעו שרק

יעקב א. לוסטיגמן

ביום שישי האחרון ביקרתי במקום עצוב מאוד, 'פארק האקליפטוס' בסמוך לעירי בית שמש. היה זה שעות לא רבות לאחר שמבור הנמצא במקום נמשתה גופתו של הנער הצדיק נחמיה אהרוני ז"ל. נחמיה החליק אל תוך הבור בעת ששב לרגע כדי לקחת בקבוק ששכח במקום בו השתעשע קודם לכן יחד עם חבריו בני כתתו. לא נתאר את החיפושים הנואשים, את המתנדבים הרבים שהגיעו כדי לסרוק את השטח.

לא נעסוק אפילו לא בכך שבמקום לחפש את האשמים האמתיים נטפלה המשטרה קודם כל למלמד ולמנהל החיידר שכל חטאם היה שהוציאו את הילדים לטיול במקום מוסדר ומאורגן,

זה חשוב שנוכח את זה בכל מצב בחיים, תמיד כדאי לשאול את מי שכבר יצא מהמצב הזה, מי שנמצא למעלה, מי שצבר ניסיון בתחום שבו אנו עוסקים, ויוכל לכוון אותנו כדי שלא ניכשל. ויש לי עוד הערה קטנה לסיום: המתחם בו טבע נחמיה אהרוני ז"ל היה מגודר בעבר בגדר פשוטה ולא מספקת. היה מישור שמאוד רצה להיכנס למתחם, ופרץ את הגדר ההיא כדי לפלס לעצמו דרך. כשהוא יצא משם, הוא לא טרח להחזיר אותה למקומה.

מי שפרץ את הגדר ההיא, צריך עכשיו לעשות דין וחשבון עם עצמו, כי ייתכן והוא האשם העיקרי במותו של הנער. כמובן שהאחרים היו צריכים לבדוק ולשים לב ולתקן את הפרצה. הם היו צריכים מלכתחילה לגדר את המקום בצורה טובה יותר ולפזר שלטים המזהירים מפני הסכנה. אבל אחרי הכל, מישור פרץ את הגדר הזאת, הסיר את סימן האזהרה היחיד שכבר כן היה, ובכך גרם בעקיפין למותו של נער צעיר.

גם את זה כדאי לזכור בפעמים הבאות, כשאנחנו רוצים רק לפרוץ איזו גדר קטנה כי אנחנו מאוד רוצים להיכנס למתחם מגודר, ובכל הזדמנות דומה, בכביש, בבית ובכל מקום. תמיד צריך לקחת בחשבון מה עלולה להיות התוצאה של המעשה שאנו עומדים לעשות.

יהי זכרו של נחמיה אהרוני ברוך, וישלח הבורא טללי נחמה להוריו ולמשפחה החשובה.

לפני כמה שעות נמשתה מהבור הזה גופתו של נער.

כשהתריע בפניהם, ההורים חשבו שהוא יצא מדעתו. הבור לא נראה עמוק בכלל, המים נראים רדודים, ואין שום סימן במקום שמלמד על האסון הנורא שהתחולל פה רק אתמול.

העובדה שהוא הגיע למקום באמבולנס של זק"א, תרמה לאמינות שלו, וגרמה להורים להבין שזאת לא מתיחה או דמיון מפרי מוחו הקודח, אלא מציאות עגומה ומפחידה, כי אכן כאן במקום נהרג נער שהחליק אל תוך הבור ולא היה מי שיוכל להושיט לו עזרה.

זה נותן לנו קצת הבנה על מה שקורה בחיים שלנו, בכל התחומים, וביתר שאת בתחום הרוחני. אנחנו נמצאים במקום כלשהו, פיזי או רוחני, משתעשעים, משחקים להנאתו, מפטפטים ונהנים ממוזג האוויר הנעים, מהאווירה הפסטורלית, ממתקני השעשועים הנמצאים בקרבת מקום.

אין לנו שמץ של מושג עד כמה המקום בו אנו נמצאים עלול להיות מסוכן חלילה.

רק אם יבוא איש זק"א ויסביר לנו שהוא ראה במו עיני את גודל המסוכנות של המקום, נתבונן לרגע ונבין שבאמת מדובר בסכנה גדולה.

ה'מסילת ישרים' אומר את הרעיון הזה עם גן המבוכה ועם מי שכבר יצא מהגן ונמצא מלמעלה ויכול להכווין את אלו שעדיין מסתבכים בתוכו.

יהלומים מגדולי ישראל

לפתע אמר לי הגר"ח גריינמן בתקיפות: "אני לא רוצה לראות אותך פה, צא החוצה, תעמוד בסוף התור, אח"כ תיכנס אלי, תשלם לי כסף, ונדבר!"... נבהלתי. אולי פגעת בך חלילה...

משתכנע שהוא יודע. לעומת זה, כשאתה בא אצלי, אתה לא מחכה בתור, ואני מחייך אליך ואתה לא משלם לי כלום... אז אתה לא מאמין שאני יודע כי אתה לא מרגיש שאתה אצל רופא. אז לכן אמרתי לך שחבל על הזמן, גם אצלי תחכה בתור, ותשלם כסף, ואני אהיה רציני וחמור סבר, ואז תאמין גם לי!"...

מה קרה?... אצל יהודי - התורה קובעת את כל הבריאה! אסתכל קב"ה באורייתא וברא עלמא. אבל גוי, לרופא הוא מאמין, לר' חיים הוא לא מאמין.

בשעתו, החזו"א אמר לכל מי שהיה לו קצת כסף וכן לאברכים ועוד, לקנות קרקע בבני ברק. כל המבינים' צחקו על החזון אי"ש, לקנות קרקע בבני ברק זה כמו היום לקנות קרקע במדבר שממה, מה כבר היה בבני ברק... החזון אי"ש אמר תקנו, והמבינים ממש צחקו עליו, הוא חושב שהוא מבין במסחר... איי, זו שטות זו. ובסוף - כל מי שקנה קרקע בב"ב, היום יכול לחתן את

סיפר הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי שליט"א:

פעם הייתי אצל הגאון ר' חיים גריינמן זצ"ל. הוא היה חכימא דיהודאי ומבין גדול בענייני רפואה, ביקשתי ממנו שיפנה אותי לרופא. הוא אמר לי, למה אתה צריך רופא? תעשה כך וכך וזהו. אך אני חזרתי וביקשתי שאני רוצה דווקא רופא.

לתדהמתי, לפתע שינה הרב את נימת קולו ואמר לי בתקיפות: "אני מבקש ממך כעת, אני לא רוצה לראות אותך פה, צא החוצה, תעמוד בסוף התור, אח"כ תיכנס אלי, תשלם לי כסף ונדבר!"...

נבהלתי, אף פעם הוא לא מגיב ככה, אולי פגעת בך...

ואז הוא חיך אלי בחיבה: "הרי למה אתה מאמין לרופא יותר ממני? גם אתה לא חושב שרופא מבין יותר. אלא מה, כשבאים לרופא - הוא לא מקבל אותך מיד... הוא קובע תור לעוד שבועיים, ואז אתה מחכה בתור עוד שעתיים, וכשאתה נכנס - הוא חמור סבר, הוא לא מחייך אליך... ואתה עוד משלם לו... ואז אתה

ברפואה התבטא: גם אם יהיה לי יצר הרע להיות כופר ר"ל, אני לא יכול... ר' חיים לא נותן לי!... אם אין אלוקים ח"ו - זה לא ייתכן. הרי הוא אומר נגד הרופאים ונגד התחזיות, הוא אומר וככה זה נהיה!

זו האמת. אסתכל קודשא בריך הוא באורייתא וברא עלמא - זה חוק! זאת חוקת התורה...

(גיליון 'ארחות חיים')

הנינים שלו... לא רק את הנכדים, את הנינים שלו! ומי שלא קנה - כבר מזמן נגמר לו הכסף. אחרי שרואים שהוא צודק, פתאום מצטערים. חבל שלא שמענו לחזו"א. אבל החכמים ששמעו מיד בהתחלה - באמת טוב להם, הם רק הרוויחו.

היום הולכים למרן שה"ת ר' חיים קנייבסקי, הוא אומר דברים גם נגד הרופאים, הוא למד את זה מאביו הסטייפלער... ותמיד הוא צודק! פעם, אחד מגדולי העסקנים המומחים

נקודה למחשבה

המשכתי ללכת, וברגע שראיתי אדם יוצא מפתח ביתו, דבר שהעיד כי הוא מקומי, ניגשתי אליו. סלח לי, היכן זה רחוב מודיעין? - "מודיעין???" הוא חזר אחרי בתוספת כמה סימני שאלה. "אההההה..."

אני הרי נראה 'מקומי' לחלוטין, בן-בית ברחוב 'התלמוד' ותושב שכונת 'עיון ובקיאות'. האם אני באמת מתמצא בסביבה שלי? | נקודה למחשבה - הרב יהושע כהן

שהיו נראים לי 'בני בית' באותה שכונה, לא יודעים ולא מכירים רחוב או שניים לידם?? זהו מצב לא נעים בכלל.

הגמגומים שלהם קצת הלחיצו אותי, נזכרתי בדברי הגמ' (קידושין ל.): "ושננתם" - שיהיו ד"ת מחודדים בפך, שאם ישאלך אדם אל תגמגם ותאמר לו, אלא אמור לו מיד. האם אני יכול לעמוד בזה? - שאלתי את עצמי.

הרי אני בחור ישיבה, שם אני נמצא כל ימי ולילותי, הגמרא והסטנדר הם ביתי. פעם בארבע שבועות אני יוצא הביתה לשבת, אולם בעיקרון קבעתי את מושבי בבית המדרש. אבל - האם אני אכן 'מקומי'? כששואלים אותי על הגמרא שאני לומד, האם אני יודע להשיב? האם יכול אני לחזור בע"פ שקלא וטריא על הדף בסיומו של כל יום?

כבחור ישיבה, בן-בית ברחוב "התלמוד", תושב שכונת "עיון ובקיאות", האם אוכל להסתפק בידיעה של דף אחד גמרא?! אותו רחוב בו אחותי גרה (עי' סנהדרין ז:)? אותו דף עליו הייתי צריך להבחן...

הרי אני נראה 'מקומי' לחלוטין, כל ימי ולילותי, אני ספון בהיכל הישיבה, משקיע את עצמי בלימוד ובהתקדמות עוד ועוד, האם כבר הגעתי לשלב של "אם ישאלך אדם - אל תגמגם"? איך אוכל ללכת לישון מבלי לחזור בע"פ שקלא וטריא על הסוגיות אותן למדתי היום?? איך אוכל להיות שאנן אם עדיין אינני יודע ישר והפוך את מסכת 'נדרים' אותה למדתי השנה?

לקראת סיום 'זמן קיץ', כל אחד מוכרח לשאול את עצמו: האם אני לוקח את המסכת הביתה ל'בין הזמנים'? האם המסכת שלמדתי היא חלק ממני, נחלת-עולם לכל ימי חיי? נותר לנו עוד קצת פחות מחודש, הבה נעשה הכל כדי להתמצא היטב בשכונה שלנו...

אחר איך-ספור סיבובים, חיפושים מעייפים וסיבוכים בין השבילים הישנים בניסיון למצוא את הכתובת, החלטתי שאני חייב לשאול מישהו. למרות שאני דוגל תמיד בלהסתדר לבד, ומשתדל בדרך-כלל שלא לשאול אנשים, החלטתי הפעם להתגבר על הבושה ולשאול מישהו.

ולא היה זה סתם מישהו. פשוט, כשראיתי אותו מסתובב שם בסמטה כשנעל-יבית לרגליו והוא מתהלך לו כ'מכיר ורגיל', היה לי ברור שאצלו אמצא מענה.

אזרתי אומץ ושאלתי, שמא הוא יודע כיצד מגיעין לרחוב מודיעין.

"אני לא מקומי", היתה תשובתו.

איך יכול להיות? אתה נראה אחד שמכיר כאן טוב, אמרתי לו באומץ לא-לי.

"לא ולא", הוא הפטיר בצניעות, "פשוט אחותי גרה פה, אז אני מכיר רק את הרחוב שלה..."

לא התייאשתי. המשכתי ללכת ישר, וברגע שראיתי אדם שיוצא מפתח ביתו, דבר שהעיד כי הוא בן בית בשכונה הזאת, מיד ניגשתי אליו. סלח לי, אתה מקומי? שאלתי בהיסוס. "כן", השיב.

היכן זה רחוב מודיעין? שאלתי.

"מודיעין???" הוא חזר אחרי בתוספת כמה סימני שאלה, והתחיל להסביר: "נדמה לי ששם למעלה אתה לוקח שמאלה ואח"כ עוד פעם שמאלה... סליחה, סליחה, טעיתי, נדמה לי שזה בכלל בצד השני. אההההה..." הוא החל חושב בקול, "אהההההה..." אני חושב שכדאי שתשאל מישהו אחר, אני לא רוצה להטעות אותך.

בסוף הסתדרתי, מצאתי את רחוב מודיעין ואין מה לדאוג. אבל דוקא הסיפורים האלו קצת הדאיגו אותי. החבר'ה האלו,

לא חלפה מחצית השעה והבן שב הביתה. פתאום אין לו חשק ללמוד. החברים משעממים, הפרופסור המהולל נדמה לו כשיכור... יש לו רעיון חדש: ללכת לבית הכנסת וללמוד כדי לגדול תלמיד חכם

בזכותה של אם צדקנית

המהולל נדמה לו כשיכור... יש לו רעיון חדש: הוא רוצה ללכת לבית הכנסת וללמוד שם כדי לגדול תלמיד חכם.

הוא ישב ולמד תורה במשך כמה חודשים, ולאחר מכן אמר לאמו: "הבה ונעלה לארץ ישראל". עלו שינהם לארץ ישראל בשנת תר"ן וישבו בשכונה חדשה, שהיה אחד ממיסדיה - שכונת הבוכרים. הוא החל לעסוק בתורת הנסתר, ועד מהרה הלך וגדל, עד שנעשה מקובל גדול.

כשנוסדה ישיבת הקבלה של רבי שאול דויק זצ"ל, רבי נסים נחום היה זה שהחזיק בה. מלבד זאת נהג להדפיס ספרים ולחלק אותם חינם אין כסף לכל מי שהתחייב ללמוד בהם. במסגרת זו הדפיס ספרים נדירים ביותר. בשנים מאוחרות יותר עמד בראש הנהלת ישיבת "פורת יוסף", ונקרא גם גבאי הישיבה. מכיסו הפרטי מימן את כל הלומדים בישיבה.

רבי עזרא עטיה זצ"ל סיפר, כי רבי נסים נחום רצה לכפר על השנים שבהן עסק בענייני העולם הזה ולא למד, וכדי להזדכך ולהטהר היה עורך סיגופים ותעניות. במשך שנתיים רצופות היה טובל במי קרח, ובמימי הקיץ שבהם לא היה קרח, היה מביא קרח ממקומות אחרים, משבר אותו בתוך המקוה, וטובל במים הקפואים. הוא הפסיק את הטבילות הללו כאשר באחד הימים ראה תוך כדי טבילה את אהרן הכהן שאמר לו: "עצור והפסק לענות את עצמך!"

זכות עצומה זו של אמו בהדלקת הנרות בבתי הכנסת, עמדה לה להעמיד בן צדיק וקדוש כמותו, איש קדוש וטהור, בעל צדקה, תלמיד חכם מופלא אשר הרבה תורה בעולם - ממש כדברי רבותינו: "הרגיל בנר הוין ליה בנים תלמידי חכמים".

(דורש ציון)

סֵלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן (במדבר כח ה)

סיפר הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א באחת משיחותיו: רבי נסים נחום זצ"ל היה הבן השביעי והצעיר במשפחתו שהתגוררה בטרופולי שבילוב. בטרופולי היו עשרים ושנים בתי כנסיות. מדי יום שישי נהגה אמו ע"ה, שהיתה צדקת גדולה, לעבור בכולם עם נערותיה, לנקות את שטיחי בית הכנסת, ולמלא את המנורה שמעל ארון הקודש בכמות שמן זית שתספיק למשך שבוע שלם. מדובר היה בכמות גדולה - כמה ליטרים בכל שבוע לכל מנורה! מלבד זאת עסקה רבות גם בענייני צדקה וחסד. בית יפה היה להם ואמו, מרת רבקה, יעדה אגף מיוחד לאורחים. בחדרים הללו התארחו רבנים שהגיעו מירושלים ומעוד ערים, על מנת לאסוף צדקה לעניים.

אחד מן האורחים הקבועים שלהם היה תלמיד חכם, מקובל מחכמי ישיבת בית אל. אחת לשלוש שנים נהג המקובל להגיע לביתם. פעם ניגשה אליו אותה צדקת ואמרה: "שבעה בנים לי, ואני רוצה שלכל הפחות אחד מתוכם יהיה רב ותלמיד חכם".

שמע הרב את בקשתה הטהורה והבטיח לה, שבפעם הבאה שיבוא ידאג להביא לה משהו לצורך זה. כששב לביקור הבא הביא עמו בנרתיקו קמע כתוב על גבי קלף, והורה לה להניח אותו על הבן שאותו היא מבקשת ליעד לתלמיד חכם.

הבנים כולם למדו באוניברסיטה שפות ועוד לימודים חיצוניים, וחלקם עסקו במסחר. נגשה האם אל בנה הקטן רבי נסים נחום, שהיה אז בחור צעיר ונתנה לו את הקמע, והורתה לו להניחו עליו. שמע לה והלך כבכל יום ללימודיו ולעסקיו.

והנה, לא חולפת מחצית השעה, והוא שב הביתה - פתאום אין לו חשק ללמוד, החברים אינם מדברים אליו, והפרופסור

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

היה זה באחד מימי חודש אב, לפני שנים רבות. 'אוטומוביל' עתיק ומקרטע של חברת 'המקשר', שירך את דרכו בעצלתיים בכבישי הצפון כשהוא נושא על גגו חפץ מוזר ביותר...

סיפור מפעים על אהבת תורה

את הבית כשעל גבו "מיטת סוכנות" שקיבל מן השלטונות בעת עלייתו לארץ ישראל. מיטות מסוג זה פיארו את בתיהם של רבים מסבינו. אלו היו מיטות ברזל כבדות, מוצקות וגדולות, שלשבחן אפשר לומר כי מעולם לא נשברו.

בקושי רב תמך מיודענו את דרכו ברחובות עירו לעבר תחנת ההסעות, ובהגיע האוטובוס העמיס את המיטה על גגו. בטרם החל הנהג בנסיעה הזדרז הבחור, נכנס לתוך האוטובוס, פתח את חלון הברזל שבגג, ואחז בידי את כרעי המיטה.

כך, מן הצפון ועד ירושלים, שעות ארוכות עמד הבחור, שאהבת התורה יקדה בליבו בלא מיצרים, כשידיו מאובנות אל על, אצבעותיו האדימו מן המתכת הלוהטת, כפות ידיו נצרכו בחום השמש, זרועותיו התחככו ללא הרף במסגרת החלון המהבילה, שריריו רעדו ממאמץ, והוא - פניו לירושלים עיר הקודש, ללמוד תורה.

סוף סוף, לאחר שעות ארוכות ומייגעות הופיע האוטובוס בשערי ירושלים ועל גגו המיטה. ברחוב קינג ג'ורג' כיבה הנהג את המנוע האומלל, והודיע על סיום הנסיעה. בימים ההם לא היתה תחבורה מסודרת ממרכז העיר לשכונות השונות. בלא אומר ודברים, תפס הבחור את מיטת הסוכנות, העמיסה על גבו, היטיב את אחיזתו במזוודתו, ויצא אל הדרך. הולכים ללמוד תורה.

בערוב היום, נראתה דמות צנומה בפתח ישיבת 'קול תורה', ועל גבה מיטה ענקית. הוא הגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

הרב מ. א. הי"ו מירושלים, ששיגר אלינו מעשה זה, הוסיף וציין, כי "הבחור עם המיטה", הפך ברבות השנים לתלמיד חכם מופלג, ועדיין הוא מתגורר בקרבת הישיבה שבה למד תורה במסירות.

דומה, כי אף אם אנו חשים שלעשיית מעשים מעין אלו דרושה נחישות, אהבת תורה ויראת שמים בדרגה גבוהה, יש לשאוב לקח ומוסר מאורח חייהם של אותם אנשים רגילים למראה, שאהבת התורה שפיעמה בהם המריצתם לפעולות ומעשים מעוררי השתאות.

(מאורות הדף היומי')

את האוטובוסים של 'המקשר', האוטומובילים העתיקים והמקרטעים, אני מכיר מהסיפורים בלבד. אבל, בני הדור ההוא, שנסעו באוטומובילים הללו שהעלו עשן על כל סביבותיהם, מתארים אותם בצבעים חיים כל כך, עד שמבלי משים אתה לופת את כסאך בידיך כדי להמנע מטלטולי הדרך הקשים.

הם גם לא ישכחו לספר על המנוע שהיה ממוקם באמצע האוטובוס, ואף שלא תמיד עלה בידו להעלות את האוטובוס על תכולתו במרומי הקסטל, לעולם היה משמיע קולות וברקים, כהוכחה להשתדלותו. חדי הזיכרון שבהם, לא ידלגו גם על ספסלי העץ הארוכים שנקבעו בדפנות ה"מכונה" לרווחת הנוסעים.

כך או כך, בחודש אב, לפני שנים רבות, שירך אוטומוביל שכזה את דרכו בעצלתיים בכבישי הצפון כשהוא נושא על גגו חפץ מוזר ביותר.

ישיבת 'קול תורה' שבשכונת בית וגן הירושלמית, שוכנת כיום בבניינים מרווחים. היו ימים, בתחילת דרכה של הישיבה, שראשיה ומייסדיה, הגאון רבי יחיאל מיכל שלזינגר זצ"ל והגאון רבי ברוך קונשט זצ"ל, נאלצו לנהל את ישיבתם בצמצום רב, וכך, כאשר ביום מן הימים עלם חמודות התדפק על דלת הישיבה, מתוך שחשקה נפשו בתורה, השיב לו הרב קונשט זצ"ל, כי יאות בשמחה וברצון לקבלו לישיבה, אלא, שאזלו ה... מיטות.

הבחור פער את פיו בתמהון, אך ראש הישיבה סיבר את אזניו, כי מצבה הפיננסי של הישיבה בכי-רע, חובותיה נמתחו מעל ומעבר לגבולות שמנהליה יכולים להרשות לעצמם, ולא נותר במשרדי הישיבה כסף, אף לא לרכישת מיטה.

"בני היקר. אם חשקה נפשך בתורה, מצא מיטה, הנח אותה בישיבה, והצטרף אלינו לשקוד על דלתות התורה והעבודה", סיים ראש הישיבה.

מספר שעות אחר כך, עשה הבחור את דרכו לצפון הארץ, אל ביתו. סיפר להוריו את המתרחש עמו, וכעבור זמן לא רב, יצא

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

יומא דף עט

מדוע נמנע הגראי"ל שטיינמן זצ"ל מאכילת תמרים?

אכילה שיש בה כדי שביעה

עוד אפשרי. אבל מי שמסוגל גם לא לשתות אפילו כוס מים, קרוב לדרגת מלאך.

סיפור מפעים נוסף סיפר הרב שמעון סירוקה ז"ל, ראש עיריית בני ברק לשעבר. הרב סירוקה היה מנהל הישיבה בכפר סבא, בה כיהן מרן כראש ישיבה. פעם בעקבות מצוקה כלכלית קשה, לא שילמו בישיבה משכורות במשך חצי שנה. בסופו של דבר, לאחר מאמצים מרובים, הצליחה ההנהלה לגייס את הסכום. כאשר באו להרב שטיינמן ורצו לשלם לו את משכורתו עבור חצי השנה האחרונה, סירב לקבל. אמר: "מטרתה של המשכורת היא לאפשר לי לקיים את משפחתי. והנה, הקב"ה סייע בידי והצלחנו להתקיים יפה גם כך. אם כן, שוב אין לי צורך בכסף זה".

הרב עבד קשה חצי שנה, אבל לא חש שמישהו חייב לו משהו תמורת עבודתו ומאמציו. המשכורת הינה אמצעי קיום. אם התקיימנו, אין סיבה לקבל את הכסף. מסיפורים אלו יכולים אנו לקבל 'סדר גודל' של אדם ענק זה בחייו הפרטיים.

פעם, כשבנו הגאון רבי שרגא שטיינמן שליט"א שבת בעירנו, שאלתיו: ידוע שהרב אינו אוכל תמרים. מדוע? אמר לי: "פעמים רבות נדבק חלק מהקליפה בחיך, וקשה להסירו. בינתיים חסר ב'מלא פי תהלתך'..."

(מתוך הספר 'מפיק מרגליות')

הגאון מוילנא אמר, שפעמים רבות אין שני עניינים אלו דרים בכפיפה אחת. אנשים שמזלזלים ב'בין אדם למקום' יש להם יותר אמביציה להתאמץ בעניינים שבין אדם לחברו. הם צריכים לתת לעצמם תחושה טובה שהם בכל זאת שווים משהו, שהם שונים במשהו מהבהמות.

ולהיפך, אדם ששומר תורה ומצוות, מקפיד על קלה כחמורה, קובע עיתים לתורה, הריהו חש שובע ושביעות רצון מעצמו, וממילא עלול הוא לנטות להקל בעניינים שבין אדם לחברו.

אצל הגראי"ל היה צירוף נפלא בין ענייני בין אדם לחברו לבין ענייני בין אדם למקום. כדי לסבר את האוזן, נביא חומרה קיצונית שנהג. ואגב, אף אחד לא ידע מאותן חומרות שנהג, הוא לא הכריז עליהן בחוצות, ולא ניסה להנהיג אותן על אחרים.

ובכן, מרן נהג שלא לאכול ולא לשתות במשך שש שעות אחרי סעודתו הדלה. וכל כך למה? כידוע, מדאורייתא חייב האדם בברכת המזון רק אם אכל שיעור שביעה. בנוסף, ישנה דעה שחייב ברכת המזון מדאורייתא הוא רק אם אכל וגם שתה. חשש מרן שאם יאכל או ישתה לאחר הסעודה, יתברר שלא שבע או רווה בסעודתו וממילא ברכת המזון שבירך אינה דאורייתא. חומרה בלתי נתפסת. יכול אדם לא לאכול שש שעות לאחר סעודתו - זה

להתחיל את היום ברגל ימין
 חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
 הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
 המייל היומי של 'דרשו'.

האם מותר לדבר לשון הרע על... אבן?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

המרגלים, שעל ידי שדיברו גנאי על ארץ ישראל, גרמו בכך שלא ירצו להיכנס לארץ ישראל, וזה גנאי כביכול להקב"ה שנתן את הארץ לישראל. וכן כתב הגר"י פישר (אבן ישראל על התורה מצורע עמוד קכ), שמהמרגלים נלמד איסור דיבור על הדומם רק כשיש בזה היזק לאחרים, אבל בלא זה, מותר לדבר על האבן דברי גנאי.

אכן, אין ראוי לדבר לשון הרע על עצים ואבנים, אף כשלא יגרם נזק וגנות לבעלים, כן כתב בדבש לפי (מהחיד"א והביאו ב'עלי באר') וכן ביאר הגרנ"צ פינקל (שיחות הסבא מסלבודקא ח"א עמוד רסד), שלימדנו התורה בחטא המרגלים, שאיסור לשון הרע הוא שידבר האדם כראוי ולא יוציא מפיו שום דבר גנות, וזה שייך גם בדיבור על הארץ ועל הדומם. וכן מבואר במדרש רבה (פרשת כי תצא) שאף שנאמר 'לא תלך רכיל בעמך', מ"מ אף על נכרי אין לספר לשון הרע, כיון שהמתרגל לדבר, לבסוף יספר לשון הרע גם על 'עמך'.

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (כלל ה' מהלכות לשון הרע סעיפים ז-ח) אנו למדים, כי כשם שאסור להוציא דיבה על חברו - כך גם על חפציו אסור.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים, כי מקור הדין הוא ביראים (סימן קצא ובדפוס ישן סי' מא) מדברי הגמ' בערכין (טו, א): 'בא וראה כמה גדול כוחו של לשון הרע, שנלמד מחטא המרגלים שהוציאו דיבת הארץ רעה, ומה מוציא שם רע על עצים ואבנים, נענש על שהוציא שם רע, המוציא שם רע על חברו, על אחת כמה וכמה, וע"ז אמר הפסוק שם 'וימותו האנשים מוציא דיבת הארץ רעה', ומשמע שעל כך קיבלו עונשם [וראה שם מקורות נוספים שהביאו].

אמנם בגדר איסור זה כתב הגר"נ קרליץ (חוט שני לשון הרע עמוד שנו), שהוא דוקא אם כתוצאה מהדיבור על החפץ יש גנאי ונזק לבעליו, אבל כשאין שום גנאי ונזק לבעלים של החפץ, אין איסור לשון הרע בדיבור גנאי על החפץ, וזה מה שנלמד מחטא

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם מותר לחולה לאכול ביום הכיפורים על מנת להגדיל את סיכויי ההחלמה?

ובנוגע לחולה שיש בו סכנה - נחלקו הראשונים אם אף הוא זקוק לאומדן רפואי, או שהוא רשאי לאכול אף ללא הוראת רופא; ויש שהורה למעשה כדעת המקלים. ויש שכתב עוד, כי חולה שיש בו סכנה, אף אם הצום לא ידרדר את מצבו, אך האכילה תשפר את מצבו ותגדיל את סיכויי החלמתו, עליו לאכול.

[שו"ע תריח, א רח, (וראה שם ז), משנ"ב א-ב, וביה"ל ד"ה חולה; ביאורים ומוספים דרשו, 4 171]

חולה שאין בו סכנה, אשר קיים חשש כי הצום ביום הכיפורים יגביר את מחלתו, ויגרום להתפתחות מצב של סכנה, רשאי לאכול ולשתות, בהתאם לצורך; והיינו, שאם די בכך שיאכל פחות מ'כשיעור' (ראה במקורות), לא יאכל כשיעור, ואם צריך לאכול יותר, יאכל יותר. וכן לענין השתייה. ויש להיוועץ ברופא, או בישראל המתמצא היטב בתחום מחלתו, על מנת לברר אם אכן חשש זה קיים.

האם ניתן לסמוך על רופא שאינו שומר מצוות המתיר לחולה לצום ביום הכיפורים?

וכשיש אפשרות לשאול רופא שומר מצוות, יש לעשות כן אף במקרה שרופא שאינו שומר מצוות מכריע כי החולה רשאי לצום, משום שרופא כזה עלול 'להתחשב' ברצונו של החולה לצום, ולהתיר לו לצום כם כשקיים חשש כלשהו להתפתחות מסוכנת, מחוסר ידיעה כי ההלכה אוסרת לצום אף במקרה של חשש רחוק לסכנה.

[שו"ע תריח, א, וביה"ל ד"ה חולה; ביאורים ומוספים דרשו, 19]

כאמור, חולה שאין בו סכנה, עליו להיוועץ ברופא, או בישראל המתמצא בתחום מחלתו, אם יש חשש סכנה בצום. ולכתחילה, יש להיוועץ ברופא שומר מצוות, המודע לכל ההיבטים ההלכתיים של הצום והסכנה, ומתחשב בהם. ואם אין אפשרות להיוועץ ברופא שומר מצוות, יש להעדיף רופא ישראל שאינו שומר מצוות, על פני רופא גוי; אך בדיעבד, ניתן לסמוך אף על רופא גוי.

חולה המשמש בעצמו כרופא - האם ניתן לסמוך על שיקול דעתו בנוגע לצום ביום הכיפורים?

עצמו רופא מומחה; משום שיתכן כי המחלה פגעה בשיקול דעתו; ומספק - יש להחמיר. ויש לדבר על לב החולה כי זוהי 'חסידות של שטות', ובמקרה הצורך, יש להאכילו בעל כרחו. ועל החולה לדעת, כי אף אם יתברר לבסוף שהרופא טעה באבחנתו, הוא מקיים באכילתו את מצוות הבורא לשמור את נפשו מכל ספק סכנה.

[שו"ע תריח, א, ומשנ"ב ג רה; ביאורים ומוספים דרשו, 13-14]

חולה הסבור כי עליו לאכול ביום הכיפורים, ניתן להאכילו אף כאשר לדעת רופא הוא רשאי לצום; משום שלעיתים החולה מבין את מצבו לאשורו יותר מכולם, על פי תחושתו, ומספק - יש להחמיר. ויש להזכיר לחולה בנחת כי היום יום הכיפורים, ואם בכל זאת ירצה לאכול, ניתן להאכילו. ומאידך, כאשר לדעת רופא אין החולה רשאי לצום, והחולה סבור כי באפשרותו לצום - אין להתחשב בדעתו, ואף אם הוא

* אשה מעוברת, חייבת לצום ביום הכיפורים, ולדעת רוב הפוסקים, למרות שבזמננו המעוברות חלשות יותר מבעבר, אין שינוי בדין זה, והמעוברות חייבות לצום ככל אדם.
* יולדת עד לשלושה ימים מגמר הלידה, פטורה מלצום ביום הכיפורים. אם לדעתה אינה זקוקה לאוכל, תאכל פחות מ'כשיעור'; ואם לדעתה היא זקוקה לאוכל, תאכל כרגיל, ויש שהורה שגם באופן זה תאכל פחות מ'כשיעור'. ואם לדעת רופא די לה בפחות מ'כשיעור', תאכל פחות מ'כשיעור'.
* אשה מניקה, חייבת לצום ביום הכיפורים; אולם, אם הצום יגרום לצמצום אפשרות ההנקה, ויש בדבר חשש סכנה לתינוק, הריהי פטורה מלצום.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה נהג הכתב סופר לעשות ביום היארציית של אמו?

וכן אכן עשה בנה הכתב סופר, אולם, נהג לסיים מסכת בכל שנה ביום היארציית, כדי לאכול סעודת מצוה, ולא אכל אז מאכלי בשר. (אולם, ביום היארציית של אביו, החתם סופר, היה צם).
וכך אכן נהגו החזון איש והקהילות יעקב, שלא לצום בימי היארציית, משום שהצום גורם לביטול תורה, ועדיף שילמדו תורה לעילוי נשמת האב והאם. ובדרך זו כתבו פוסקי זמננו, שמפני חולשת הדורות מקלים בכך, ובמיוחד לבני תורה, שהצום מפריע להם בלימודם.

[שו"ע תקסח, ז ומשנ"ב מב; ביאורים ומוספים דרשו, 38; בהתאמה לספר חוט המשולש]

בגמרא נזכר מספר פעמים המנהג לצום ביום היארציית של האב. ואם כי אין זו חובה, אבל - כפי שכתבו הראשונים והרמ"א - מצוה לקיים מנהג זה; וכך גם לגבי יום היארציית של האם. ובדורות האחרונים נהגו רבים שלא לצום ביום היארציית של האב והאם. ואף גדולי ישראל הקלו בדבר. רבי עקיבא איגר כתב בצוואתו לבניו שלא יצומו ביום היארציית שלו, אלא ילמדו תורה במשך כל אותו היום והלילה שלפניו, או ישכרו אחרים שילמדו. וכך נהגה אחריו בתו, אשת החתם סופר, שציוותה לבניה שלא יצומו ביום היארציית שלה, והחתם סופר פסק שיקיימו את צוואתה;

הלוח היומי

י"ט בתמוז | לפי חלק מהשיטות, ביום זה עלה משה רבנו ע"ה אל ההר, להתפלל על החטא של עם ישראל

לפי חלק מהשיטות, ביום זה עלה משה רבנו ע"ה אל ההר, להתפלל על החטא של עם ישראל.

יארציית:

- תל"ו: רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל קידנובר זצ"ל, בעל ברכת הזבח, תפארת/ברכת/אמונת שמואל.
- תרנ"ח: רבי יצחק ב"ר שמשון ניילנדר זצ"ל, דיין ומו"צ בקהילת גינז-רוסקא.
- תרס"ו: רבי יהושע ב"ר יוסף פרישרמן זצ"ל, מטומשוב.
- תשי"ט: רבי יצחק אייזיק ב"ר יואל לייב הלוי הרצוג זצ"ל, בעל שו"ת היכל יצחק.
- תשי"ט: רבי אפרים זאב ב"ר צבי אריה גרבוז זצ"ל, מראשי ישיבת אוהל תורה, בעל הר אפרים.
- תשכ"ה: רבי חזקיהו אליעזר יהודה ב"ר נתן צבי פינקל זצ"ל, ר"י מיר ובעל דברי אליעזר.
- תשכ"ט: רבי יונה ב"ר שלמה שטנצל זצ"ל, מקים מפעל המשנה וההלכה היומית.
- תשנ"ח: רבי בן ציון ב"ר אליהו אבא שאול זצ"ל, ר"י פורת יוסף ובעל אור לציון.
- תשס"ב: רבי אלימלך ב"ר נחמן כהנא זצ"ל, מספינקא-ב"ב.

יארצייט מרן הג"ד בן ציון ב"ר אליהו אבא שאול - בעל ה"אור לציון"

מעולם אמי לא ביקשה ממני דבר...

מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול היה נזהר מאוד במצות "כיבוד הורים" והוא העיד על עצמו: "מעולם אמי לא ביקשה ממני שאעשה דבר עבורה, כי מיד שהבנתי שיש לעשות בשבילה הייתי עושה!".

(האיר המזרח עמ' שעט)

נשתדל להדר במצות כיבוד הורים, ונעשה כל דבר שההורים זקוקים לו, אף בלא שנתבקשנו מהם על כך

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il